

Sindikat
Sonce
Slovenije

ZVIZ SONCE SLOVENIJE

Marušičeva ulica 5

6000 Koper

Datum: 2. 3. 2022

VLADA RS

Gregorčičeva 20, 25

1000 Ljubljana

ZADEVA: ZAHTEVE ZA UREDITEV DELOVNIH POGOJEV ZA VSE ZAPOSLENE V VIZ

Obrazložitev: Delovni pogoji v VIZ se slabšajo, zato zaposleni na vseh področjih VIZ sistema od zahtevamo pogajanja in odgovore na naše zahteve/predloge ter odgovore, kdaj bo do izboljšanja razmer prišlo.

SKUPNA ZAHTEVA vseh zaposlenih v VIZ je, da:

Se nemudoma začne spoštovati vsakega zaposlenega na področju VIZ. Potrebna je vzpostavitev norm in pravil, ki bodo jasno poudarjala, da je sleherni zaposleni pomemben člen celote tako pomemben, da VIZ sistem brez enega samega področja ne bi mogel obstajati.

Se nemudoma odpravijo neživljenjski pogoji glede covid-19 situacije (prisile k cepljenju, testiranju, nesmiselnemu nošenju maske, distanci, grožnjami z odpovedmi). Zaposleni v VIZ niso inšpektorji in ne zdravstveni delavci, zato ne morejo in ne smejo odrediti, kdo lahko hodi v prostore šol in vrtcev ter kdo ne.

Se na MIZŠ formirajo delovne skupine praktikov, zaposlenih iz vseh sekcij zaposlenih v VIZ; ti praktiki ne smejo biti politično opredeljeni, tako da bodo resnično delovali v najvišje dobro vseh deležnikov VIZ. Delovna skupina se srečuje enkrat mesečno ter predlaga izboljšave na vsakem področju, analizira stanje ter poroča zaposlenim.

TEHNIČNI KADER

Izhodiščna plača najslabše plačanih se nemudoma (čistilci, perice, kuharski pomočniki, hišniki, ...) dvigne na zjamčen osebni dohodek in s tem tudi omogoči napredovanje, ki delavcu pripada. Praksa, ki smo ji priča, je nesprijemljiva, saj delavci skoraj do upokojitve ne presežejo zjamčene plače, torej so minimalno plačani trideset let.

Uskladitev plač računovodij, knjigovodij, tajnic v VIZ ...

Uvedba napredovanj v nazive za osebe zaposlene na delovnem mestu Vodja ZHR, saj so to, tudi ob uvedbi napredovanja v nazive za vzgojiteljev pomočnikov, edini strokovni delavci, ki ne morejo napredovati v nazive.

Jubilejne nagrade za 10, 20, 30 let zaposlitve so se pred časom spremenile tako, da mora biti dotični zaposlen na delovnem mestu v vzgoji in izobraževanju. Ta predpis zopet najbolj udari najranljivejšo skupino, saj kuharji, čistilke, hišniki in tajnice, ki so ob jubileju zaposleni v VIZ, zelo redko začnejo takoj delati v VIZ, medtem ko je za strokovni kader to nekako logično. Lahko bi rekli, da gre za diskriminacijo znotraj sektorja.

Kuhinjsko osebje v OŠ: ureditev normativov s strani MIZŠ za kosila za kuhinje v OŠ. Kuharji v OŠ imajo vsako leto več dela, med drugim tudi na račun kuhanja kosil za osnovnošolce. Normativi so bili do leta 1997 postavljeni, nato pa so tihi izginili iz zakonodaje, kar je za obremenitev kuhinjskega osebja nesprejemljivo. Tako se od šole do šole pojavlja diskriminacija, saj so šole odvisne od radodarnosti občine kot ustanoviteljice, MIZŠ pa se pod pretvezo, da so kosila nadstandard, iz tega področja umakne. Jasno vidno, da topli obroki – kosila, niso nadstandard, ampak nuja, je bilo v času zaprtja šol, ko so morale šolske kuhinje pripravljati kosila oziroma tople obroke za socialno šibke osnovno in srednješolce. Eden izmed kazalnikov, kako pomembne so šolske kuhinje, je tudi vlaganje v opremo. Po normativih, ki veljajo za malice, bi bile namreč dovolj razdelilne kuhinje z možnostjo priprave napitka, saj je tako malica v zakonodaji planirana. Čemu potem moderne in visoko kvalitetne kuhinje?

STROKOVNI DELAVCI V VIZ

Takojšnja uskladitev pogojev, kako se koristi zmanjšana obveza v oddelku/razredu ob 30 letih delovne dobe v VIZ in sočasni starosti 50 let. Trenutno si ta člen razlaga vsak ravnatelj po svoje. Nekateri lahko ta čas oddelajo doma in dela ne rabijo dokazovati, drugi morajo obvezno čas preživeti na delovnem mestu, kljub temu da ni pogojev za ostalo delo. Voditi morajo natančen dnevnik opravljenega dela, v primeru odsotnosti kadra pa se jim onemogoča ta čas koristiti za ostalo delo, ampak morajo biti v skupini/razredu. Samo znižanje delovne obveze neposredno z otroki/šolarji je sicer zelo dobrodošel in prepotreben, a je tako neurejen, da je za zaposlene v VIZ diskriminatoren, mnogokrat se ga ne more izvrševati in prihaja do kršenja delovno-pravne zakonodaje.

Poenotenje Evidenc delovnega časa tako za področje šol kot področje vrtcev in poenotenje obojega. Medtem, ko se je pri učiteljih pričelo delati na ILDN, je ta obvisel v zraku, zapisan je tako, da si ga lahko vsak ravnatelj po svoje priredi. Na nekaterih šolah učitelji delajo na vseh projektih, med počitnicami in nikoli nimajo dovolj doprinosov, medtem ko se na drugih šolah doprinos beleži tako, da so vsi učitelji doma vse počitnice. Najhuje pa je v vrtcih, kjer je strokovni delavci opravijo dodatnega dela več kot ga je predvideno za polni delovni čas, saj je dokumentacija zelo obsežna in podrobna, prav tako so v vrtce vključeni otroci s posebnimi potrebami, za katere je potrebno pripraviti poročila, IP, dodatne dejavnosti in materiale, sodeluje se v projektih. Tudi vrtci so vključeni v formativno spremljanje, kar nanese ogromno dodatnega dela, a na koncu šolskega leta se te ure izničijo, medtem ko se učiteljem štejejo v doprinos in jih v času počitnic koristijo. Nekateri ravnatelji gredo celo tako daleč, da priznajo minimalno število ur za določeno delo, zahtevajo pa strokovno in natančno opravljeno delo. Ponovno opozarjamo na diskriminacijo znotraj VIZ.

Nemudoma naj se udejani napredovanje v četrti naziv – VIŠJI SVETNIK, ki je bil obljubljen že leta nazaj, saj strokovni delavci z nazivom svetnika še vedno izpopolnjujejo svoje strokovno

znanje in ga nadgrajujejo s strokovnimi deli. Zaposleni, ki so v svetnika napredovali po starem načinu, so prikrajšani, saj so sedaj izenačeni z zaposlenimi, ki so do naziva prišli veliko lažje.

PREDŠOLSKA VZGOJA

Vzgojitelji – pomočniki vzgojiteljev so glede na zahtevnost dela uvrščeni v prenizek plačni razred.

Nemudoma naj se uvede napredovanje vzgojiteljev – pomočnikov, vzgojiteljev ter četrti naziv za vzgojitelje.

Nemudoma se dovoli, da vzgojitelj pomočnik vzgojitelja lahko z drugo odraslo osebo otroke pelje na sprehod. Predpis, ki je sedaj v veljavi, je ne le poniževalen do vzgojiteljev – pomočnikov vzgojiteljev, ampak tudi nehuman do otrok, saj zaradi kadrovskih stisk ni možno zagotoviti dodatnega vzgojitelja, ki bi otroke spremljal na sprehod in so nekateri otroci prikrajšani za bivanje na prostem tudi cel teden.

Občine naj pri normativih takoj ukinejo +2, saj so ponekod začeli število oddelkov manjšati, preostali oddelki pa so polni z občinskim +2.

Nemudoma naj začnejo veljati prostorski normativi za vrtce, otrok rabi prostor, saj je otrokova potreba po gibanju zelo velika, prav tako potekajo dejavnosti razpršeno po igralnici in zaradi previsokih normativov in premajhnih igralnic otroci nimajo dovolj prostora.

Nemudoma naj se pripravijo smernice za oddelke, kamor so vključeni otroci od 1-6 let. Na vseh izobraževanjih, ki nam jih nudijo svetovalci, je večinoma govora o drugem starostnem obdobju, v zadnjem času tudi o prvem starostnem obdobju, nihče pa ne govori o tako raznoliki kombinaciji, kot so otroci od 1 do 6 leta starosti. Za takšne skupine naj se dodatno sistemizira vsaj 2 uri strokovnega delavca na oddelek v času, ko se gre ven, da bodo lahko starejši otroci deležni pohodov, ki so primerni njihovi starosti in ne le sprehodov ob cesti. Najmlajši bodo tako namesto v vozičku fizično aktivni na zraku, hkrati pa se bodo urili v gibalnih spretnostih. Sočasnost je v zakonodaji jasno opredeljena, a že dve leti delavci oz. zaposleni v vrtcih delajo na meji svojih zmožnostih. Sočasnost je predpisana z razlogom in ni le modna muha. Že pred epidemiološko situacijo se je tovrstna problematika marsikdaj pometla pod preprogo in sočasnosti ni bilo, sedaj pa se je popolnoma ukinila.

OSNOVNE ŠOLE

Problematika, ki jo opažamo zaposleni v osnovnih šolah, je zaradi narave področja dela vezana tako na visokošolsko kot tudi osnovnošolsko področje. Vendar je pomembno omeniti, da problematika prvega zaposlovanja v VIZ do izraza prihaja zlasti v osnovni šoli. Vlada Republike Slovenije je namreč na svoji 13. redni seji dne 11. 12. 2014 sprejela sklep, da ne podpira sklepanja novih takrat še volonterskih pripravništev. Po drugi strani v oči bode dejstvo, da šola ne sme zaposliti nikogar brez strokovnega izpita. Dejstva so žal dokaj jasna: Republika Slovenija in MIZŠ magistrom in diplomantom Pedagoških in Filozofskih fakultet ne omogočata enakovrednega vstopa na trg dela. Dejstvo je, da profesor po izobrazbi nima možnosti zaposlitve v šolstvu dokler ne izpolnjuje vseh pogojev. Eden izmed ključnih pogojev je opravljen strokovni izpit. Možnost za pridobivanje ur za strokovni izpit (ki jih mora biti kar

840), je izjemno okrnjena. Po končanem študiju mora študent čakati na priložnost preko razpisov Evropskega kohezijskega sklada ali preko drugih razpisov (Zavod za zaposlovanje na delovnem mestu ponuja trimesečno usposabljanje na delovnem mestu, kar pa še zdaleč ne zadostuje številu 840 urah opravljanja vzgojno-izobraževalnega dela v šoli). Število razpisanih mest je pravzaprav tako malo oz. zanemarljivo, da letno število brezposelnih magistrantov narašča. Menimo, da bi z urami pripravništva diplomanti pridobivali še kako potrebne izkušnje za delo v razredu, hkrati pa bi razbremenili strokovne delavce, ki so v teh časih izjemno preobremenjeni zaradi številnih nadomeščanj.

Izpostavljamo potrebo po vnovični preverbi usposobljenosti strokovnih delavcev za delo z otroki. Pedagoški delavci so tisti, ki mnogokrat na učencih/otrocih pustijo pečat za vse življenje. Mnogi pedagoški delavci in starši že dlje časa opazujemo, da bi bilo treba med strokovnimi redno opravljati spremljavo strokovnega dela (bodisi s psihološkimi ali kakšnimi drugimi preveritvenimi meritvami). Opaziti je moč, da nekateri učitelji na neki točki prenehajo opravljati svoje delo, vključujoč pomembne vrednote: empatija in čutenje jim je tuje, prav tako tudi strokovno delo opravijo slabo ali tako, da učenec od tovrstnega vzgojnega-izobraževalnega procesa nima nič, saj zaradi odnosa do dela in padca storilnosti ne zmorejo več uresničiti ciljev in standardov znanja, kaj šele vpeljave novejših didaktičnih metod.

Nujno naj se v predmetnik (vsaj od drugega triletja naprej) uvede vsaj 1 ura (ali več) obveznega računalništva, tj. računalniško opismenjevanje. V informacijski dobi, s katero smo se še bolj podrobno srečali v lanskem letu, opazamo, da so učenci, ki so drugače večji uporabe računalnikov, popolnoma neveščji osnovnih programskih funkcij. Ne vedo se prijaviti na videokonferenco, poslati dokumenta, izdelati računalniške projekcije ali zgolj shraniti računalniške datoteke. Menimo, da v dobi, kakršna je ta, moramo slediti državam, ki so računalništvo že vključile v obvezni predmetnik (Estonija, Slovaška, Anglija itd.).

Zato sindikat ZVIZ predlaga, da se naj:

nemudoma pripravijo razpisna mesta za pripravništva diplomantov/magistrantov ob koncu pedagoških študijev ali

se naj strokovni vnese v študijski program kot del zaključka magistrskega študija v Republiki Sloveniji v okviru vzgoje in izobraževanja;

vsake toliko (vsaj na neko določeno periodiko) delovne dobe v vzgojno-izobraževalnem procesu se naj preveri strokovna in psihološka ustreznost ter storilnost pedagoškega strokovnega delavca, vezana na njegovo delo z učenci in v razredu;

računalništvo uvede kot obvezni predmet v predmetniku vsaj od drugega triletja naprej, saj se je zlasti v času šole na daljavo izrazito pokazalo, da zgolj izbirnost tega predmeta za usvojitev temeljne računalniške pismenosti ni dovolj.

OSNOVNE ŠOLE Z NIŽJIM IZOBRAZBENIM STANDARDOM IN DRUGI ZAVODI

Na področju dela z učenci s posebnimi potrebami je kronično pomanjkanje kadra za izvajanje vzgojno izobraževalnega učnega procesa. Izvajajoči kader je že več let obremenjen, in sicer preko 100 % delavnika. Večina zaposlenih ne izvaja standardne učne obveznosti (22

pedagoških ur), temveč so v velikem številu zaposleni tudi za 27 pedagoških ur na teden. Ravno tako odločbe o izvajanju dodatne strokovne pomoči (DSP) učencem prihajajo med šolskim letom, tako da je zagotavljanje izvajanja med letom prihajajočih ur praktično nemogoče. Zato predlagamo, da se na državni ravni, torej na univerzah, razpišejo programi z večjo možnostjo vpisa, ki bi v prihodnjih letih omogočili nemoteno in kakovostno izvajanje DSP. Očitno primanjkuje na trgu dela predvsem specialnih in rehabilitacijskih pedagogov.

Izvajalcem dodatne strokovne pomoči (DSP) naj se dosledno ureja nadomeščanja v slučajih bolniške odsotnosti. Zaradi pomanjkanja kadra izvajalcev dodatne strokovne pomoči veliko zavodov ni zmožno urediti nadomeščanj, saj je večina teh izvajalcev že tako zaposlena preko 100 % delavnika. Zaradi preobremenjenosti delavcev je vprašljiva tudi raven strokovnosti.

Strokovni delavci, ki izvajajo dodatno strokovno pomoč, morajo na koncu šolskega leta doseči 95 % realizacijo ne glede na to, da nadomeščanja v času bolniške odsotnosti niso urejena. Ravno tako je zahteva po realizaciji enaka, kljub temu, da je otrok (ki je do ur DSP upravičen) dolgotrajno odsoten. Pritisk pisanja končnih poročil z razlago nedoseganja 95 % realizacije so za strokovne delavce stresni. Odziv na nedoseženo realizacijo pa se od zavoda do zavoda razlikuje, saj je odvisen od vodstva in njihovih individualnih prepričanj.

Ravno tako je 60-urna postavka v Posebnih programih vzgoje in izobraževanja in v oddelkih posebnega programa (post)rehabilitacijskega praktimuma, predolga in nesmiselna. Zmožnost koncentracije in dela je v teh oddelkih še nižja kot v osnovnošolskih programih z nižjim izobrazbenim standardom. Predlagamo, da se 60-urna postavka skrajša na 45 minut.

SREDNJEŠOLSKO IZOBRAŽEVANJE

Normativi so preveliki, v razredih je preveč dijakov na račun kvalitete dela. Obvezno je potrebno zmanjšati normative.

Predlagamo ukinitve mature in poklicne mature; za vpis na fakulteto naj šteje uspeh, fakultete pa naj pripravijo sprejemne izpite za posebne kompetence, ki jih slušatelj, za opravljanje študija in kasneje poklica, mora imeti.

Prevetriti je potrebno poklicne in strokovne programe, razpisati večje število mest na področjih, kjer se pojavi potreba na trgu dela in zmanjšati tam, kjer je delovne sile dovolj oz. je ponudbe več kot povpraševanja. Vsaj na dve leti naj se naredi posnetek stanja.

Omejiti je treba programe na Ljudskih univerzah, predvsem za programe, kjer je ponudba delovne sile večja kot ponudba delovnih mest. Ti programi naj bodo na voljo le kot redni program v srednješolskem izobraževanju.

V srednješolsko izobraževanje je potrebno vključiti več praktičnega izobraževanja; npr. po finskem sistemu »learning by doing«, ki se kaže kot uspešen za pridobivanje praktičnih kompetenc.

Kjer še poteka dvoizmenski pouk, naj se uredijo prostori in delovni pogoji, da se bo lahko izvajal le enoizmenski pouk.

Srednješolski zavodi naj nemudoma uredijo prostorsko in kadrovsko izvajanje dodatne strokovne pomoči dijakom s posebnimi potrebami. Strokovno ustrezna podpora dijakom je kakovostno nudena na srednješolskih zavodih, ki razpisujejo programe nižjega poklicnega izobraževanja, medtem ko drugi srednješolski zavodi (gimnazije, tehnične in poklicne srednje

**Sindikat
Sonce
Slovenije**

šole) ustrezne podpore dijakom s posebnimi potrebami ne zagotavljajo, saj le redki srednješolski zavodi zaposlujejo strokovne profile, ki so specializirani in usposobljeni za izvajanje le-tega.

GLASBENE ŠOLE

Nemudoma naj se poenotijo pravila glede beleženja delovnega časa zaposlenih v glasbenih šolah. Ta pravila ne obstajajo, beleženje je prepuščeno vsakemu ravnatelju posebej, nekateri ravnatelji imajo interne dogovore, ki so primerni, spet drugi pa delajo v škodo zaposlenemu. Med šolami se beleženje ur razlikuje, zaposleni v glasbenih šolah pa so diskriminirani.

Vsi učitelji v glasbenih šolah delajo popoldan, vendar je dodatek za popoldansko delo zastavljen tako, da bi dodatek dobili le nekateri (delo med 13. in 20. uro minimalno 60 % na mesečni ravni oziroma 80% na tedenski). Izplačilo naj se v ustrezni višini plačuje za vse, ki svoje delo opravljajo v popoldanskem času.

Učni programi naj se prilagodijo individualno učencu, upoštevane naj bodo posameznikove potrebe. Učni načrt naj vsebuje priporočila za veščine, osebnostne kvalitete pa naj učenec pridobi na posamezni stopnji šolanja. Priporočene naj bodo skladbe in vaje, vendar naj bodo priporočilo in ne obveza.

Specifika dela zaposlenih v glasbenih šolah je tudi delo ob vikendih, za takšno delo naj se izplača dodatek.

Na začetku leta naj se določi in delavce seznanijo, kdaj bodo poleti koristili kolektivni dopust, za preostanek letnega dopusta pa naj se z vsakim učiteljem posebej naredi načrt koriščenja dopusta. Praksa je, da marsikje ravnatelji samovoljno odredijo dopust zaposlenih in glede izrabe letnega dopusta ne upoštevajo ZDR-1.

Jasno opredeljene delovne obveznosti vsakega učitelja in glede na to ali so te obveznosti opravljene ali ne, je preštevanje ur za opravljeno delo izven delovnega časa nepotreben pritisk na zaposlene. Jasno je, da nekdo neko delo opravi hitreje kot nekdo drug, vendar se na letni ravni te ure izravnajo in posledično bi se morale te ure v času počitnic tudi koristiti, kakršna je praksa v osnovnih in srednjih šolah.

Izplačevanje delovne uspešnosti je subjektivna ocena ravnatelja, kriteriji so narejeni preveč splošno, postavi jih ravnatelj, prav tako o izpolnjevanju kriterijev odloča ravnatelj sam. Ustvari naj se skupina ljudi, ki pozna delo posameznikov in soodloča o oceni uspešnosti.

Pedagoška obveza pomočnika ravnatelja normativno ne ustreza velikosti šole. Nekateri učitelji in pomočniki ravnatelja so preobremenjeni, saj imajo preveč neposrednega dela z učenci. Prav tako je plača pomočnika ravnatelja prenizka.

S spoštovanjem,
Sindikat ZVIZ Sonce Slovenije

Polonca Krobat, dipl. vzg. mag . mz.

Aleksandra Kostanjevec, dipl. trž. komun.

Bojana Pustinek, prof. zgo. in soc.

Katarina Bošnjak, prof. spec. in rehab. ped.